

İDARE MERKEZİ
ANKARA, İstanbul Caddesi
Maarif Eminliği yanında

İSTANBUL BÜROSU
İstanbul, Ankara Caddesi
No — 87

HAYAT

Fiatı her yerde 15 kuruş
seneligi, posta ile 7,5 Türk Lirası
(Ecnebi Memleketlere 7,5 Dollar)

Abona ve ilan için İstanbul
bürosuna muracaat edilir
Yazı işlerinin mercii Ankara
merkezidir

Hayata, daima hayata.. Dünyaya daha çok hayat katalım!

— NIETZSCHE—

Cilt: V

Ankara, Mart 14 1929

Sayı: 120

Spor Gayesinden Uzaklaşıyor mu?

Bu seneler zarfında spor etrafında o kadar sözler söylendi, o kadar dedikodular yapıldı ki bu kelimenin ifade ettiği hakiki manayı kavrayamayanlar ve bilhassa gençler herkesin başarmıyacağı yeni bir bedeni faaliyettin mevzuubahs olduğu kanaatine vardılar, ve bu yanlış düşünceyle sporu hakiki gayesinden uzaklaştırdılar. Bugün bir çok muhitlerde sporun büyük kıymeti haiz bir terbiye vasıtası olduğu unutuldu ve bu kıymetli vasıta gaye edinildi.

Spor yeni değildir Yeni olan, bu isim ve bu isim etrafında söylenen sözler, ileri sürülen yanlış fikirlerdir. Yenilik spordan maddi istifadeler temini çarelerini bulan tufeyli propağandacıların çalışma tarzlarındadır. Alışık olmadığımız, bu propağandacıların sportif muhitlerde yarattıkları ruh ve zihniyettir.

Zamanımızda spor, onu teknik noktai nazarından tespit ve bir nizama raptetmek için ihtas edilen teşkilâtın malı olmuştur. Artık komiteleri, komisyonları, mntıkaları olan yuca teşkilâtın ve o teşkilâta dahil bulunan klüplerin haricinde spor yapılabileceğini tasavvur etmek bile mümkün değildir.

Halbuki spor ne klüplerin ve ne de teşkilâtındır. Spor halkındır.

Sporun bir memlekete faydalı

olabilmesi için onu halkın seviyesine indirmek, halka sevdirmek ve gençliğe hakiki sporun ve sporcu ruhunun ne olduğunu öğretmek lâzımdır. Yoksa bir kaç gencin, dünyanın her tarafında hayretler uyandıracak dereceler elde etmesinin memleket için iyi bir propaganda vasıtası olmaktan başka faydası yoktur. Zira bu ne o gençlerin mensup bulundukları milletin sportif seviyesi hakkında bir miyardır, ne de o memlekette sporun şumulu dairesini gösterir bir ölçüdür.

Spor klüplerinin ve federasyonların teşekkülünden evvel Türkiyemizde ve bütün memleketlerde sporun yaşadığını ispata lüzum yoktur.

İnsaniyetin her devirinde çocuklar ve gençler birbirleriyle boy ölçüşmüşler, yarışmışlar, ve kendilerinden evvel elde edilen derecelerin fevkine çıkmak için mücadele etmişlerdir. Her türlü menfaatlerden uzak kalan bu mücadelelerin o gençlerin ruhu, ve bedeni üzerinde büyük tesirleri görülmüştür. Av peşinde koşmanın, güreşmenin, at yarıştırmmanın pek eski mazileri vardır. Elbette bu devirlerin güreşçileri ve yarışçıları bu mücadelelere idman ederek hazırlanıyorlardı.

Her devirde spor mevzuubahs oldukça onun gayesinin gençleri

hayat kavgasına hazırlamak olduğu bir dakika unutulmamıştır. Beşeriyetin hayat-tarihinin muhtelif devirlerinde insanlar evlâtlarını mütemadiyen değişen ihtiyaçlara göre kâh yorulmaz, atik bir avci olmak, kâh memleketini mudafaaya muktedir yılmaz, dayanıklı ve kahraman bir asker olmak üzere, bazen de eski Yunan medeniyetinde gördüğümüz gibi, cemiyete ideal bir fert olarak yetişmek üzere spora sevk etmişlerdir.

Görülüyor ki spor daima bir vasıta, bir terbiye vasıtası olmuş ve ona daima yüksek insani fikirler hâkim olmuştur.

Bu vasıtanın nasıl gaye haline inkılâp ettiğini görmek için ya bugün bu çok faydalı hareketin bazı memleketlerde takip ettiği yolu gözlemeli yahut Yunan medeniyetinin inkıraza yuvarlandığı senelere kadar avdet etmeli.

O eski yıllarda da, bu son senelerde olduğu gibi spor, fevkalbeşer işler görüp para ve şöhret kazanmak isteyenler için, sporcular da, açığöz organizatörleri zengin etmek için iyi bir vasıta olmuştu. Spor meydanları zaferin alınıp satıldığı bir gösteriş pazarı oldu. Bugün bir çok memleketlerde spor müsabakaları aleyhine kuvvetli bir cereyan vardır. Halbuki iyi idare edilen dostça müsabakalar sporun neşir ve tamimi için en müessir çaredir.

“Metafizik,,

Liselerin son sınıflarında bir kaç senedenberi ruhiyat, mantık v. s. gibi felsefeye ait derslerden mada bir de muallimler tarafından tercihan «metafizik» ismi verilen umumî felsefe okutulmaktadır. Fakat felsefe grubuna ait her ders hakkında bir ve hatta daha fazla ders kitabı mevcut olduğu halde şimdiye kadar metafizik için bir kitap bile mevcut değildi. Hem talebe ve hem de hocalar için müşkül olan bu halin önüne geçmek için bir çok felsefe hocalarının çalıştıklarını görüyoruz. Nitekim şu son günlerde intişar eden Hilmi Ziya Beyin «Metafizik» namlı eseri de böyle bir ihtiyacı tatmin etmek istiyor. Bundan dolayı Hilmi Ziya Beyin bu teşebbüsünü takdir etmemek kabil değildir.

Hilmi Ziya Bey bu eseri, mukaddemede söylediği gibi,

Yalnız muzaffer sporcuları, onların ahlâkî faziletlerini yiprandırarak şekilde, alkışlamamak ve maddî menfaatlerle karşılaştırmamak lâzımdır. Tâki sporu alkışlanmak yahut maddî menfaat temin etmek için değil iyi bir vatandaş ve mükemmel bir hayat adamı olmak için yaptığını anlatsın.

«Philostrate»ın «İsa doğumundan» 200 sene evel yazdığı şu satırları bazı memleket sporcularının ahlâkî vaziyetlerini ve düşüklüklerini, tenkit için bugün yazılmış zannetmemek mümkün değildir.

Bu satırları buraya nakletmekten maksadımız gençlerimizi tenkit ve ya tahtie etmek de-

Fransızcadan tercüme etmemiş ve lisenin son sınıfında verdiği derslerin notlarından meydana getirmiştir. Bunun için gösterdiği sebep te şudur: Fransızların bu çeşit eserleri çok eski bir tertip ve bundan dolayı ıskolastik mevzular gösteriyor. Binaenaleyh böyle bir kitabın doğrudan doğruya Fransızcadan tercüme edilmiş olmaması çok münasiptir. Yalnız şu var ki Almanca ve ya diğer bir dilden böyle bir eseri tercüme etmek daha münasip olmaz mıdır? İşte bizi böyle bir sorguya sürükleyen şey, bu eserin bir tercüme edilmiş eserin yerini bütüncü tutamadığıdır. Çünkü lise için yazılmış bir kitapta en umumî ve müssellemaat şekline gelen şeyler bulunabilir; fakat şahsî noktainazarlar için yer yoktur. Halbuki müellifin bütün gayreti bu tarafa doğrudur.

Kitaptaki felsefî noktainazar gildir. Yalnız yurdumuzun hudutları içinde canlanmasını, parlamasını yürekten dilediğimiz bu faaliyetin salim bir yolda yürürmesini temin için sporcularımızı ve sporu idare edenlerimizi müteyakkız olmağa davet etmektedir:

«Babalarımızın zamanında»
«Jimnastik zevk ve hayretle te-»
«maşaya deyer kıymetli atletler»
«yetiştiriyordu. Fakat bugünün»
«Jimnastiği (spor diye okuyunuz)»
«Atletleri (spor kahramanları»
«diye okuyunuz) o kadar değiş-»
«tirmiştir ki bedenî mümarese-»
«lerin hakikî amatörleri onlara»
«istihfaf ve istihkar gözüyle ba-»
«kıyorlar. Tabiate iftira ediliyor..»
«Onu müdafaa etmek lâzımdır.»
«Tabiatın dün yarattığı Arslan-»

bizde daha hiç tanınmamış ve hatta daha Fransızcaya tercüme edilmemiş olan bir muasır Alman filozofunun noktainazarıdır. «Phaenomenologie» edini taşıyan bu felsefe cereyanı yeni bir takım alışılmamış tabirler kullandığından güç anlaşılır bir haldedir. Bu halin ikinci bir elden geçtikten sonra kitaba aksettğini düşünecek olursak o zamana belki vaziyeti anlayabiliriz. Filhakika herkes felsefî görüşünü temsil etmekte hürdür; fakat bir lise kitabındaki noktainazar anlaşılır bir tarzda olmalı ve bundan mada bunu okutacak hocaların bildiği ve bilebileceği bir şey olmalıdır. Halbuki Hilmi Ziya Beyin kitabı bu iki noktaya da taaruz ediyor.

Felsefî istilaklar hususunda, müellif, kendisini hiç bir prensipe bağlamamış. Nitekim şimdiye kadar takarrür ettiğini zannetti-

«lar bugünkülerden daha kuv-»
«vetli daha cessus değildi. Kö-»
«pekler, atlar, boğalar, dejenere»
«olmadılar. Tabiat her mahlûku»
«evvelce tespit ettiği veçhile»
«babalarımızın zamanında oldu-»
«ğu gibi yetiştiriyor.

«Atletlerin mümeyyizi olan»
«vasıfları tabiat onlara gene»
«bahşetmiştir. Bugün yokluğunu»
«hissettiğimiz şey bu mümeyyiz»
«evsaf değil, kuvvetli bir ahlâkın»
«idare ettiği iradedir. Atlet»
«varlığının hakikî kuvveti ahlâk»
«ve seciye kuvvetidir.»

«Atletler, artık kendilerini»
«maddî menfaatlara koştuktan»
«menneden kanun ve nizamları»
«tanımıyorlar. Zafer kolayca»
«alınıp satılıyor...»

Muallim : VILDAN AŞİR